

tóságilag engedélyezett színészképző iskolát végzett és oklevelet nyert növendék diplomája alapján lesz gyakorlatos, illetve rendes tag. A rendes tag, ha férfi: 23, ha nő: 20 éves korától a nyugdíjintézetnek is kötelezett tagja.

1890-ben építette fel az Országos Színészegyesület részben közadakozásból, részben állami és fővárosi támogatással, de főleg saját erejéből nyugdíjintézeti bérházát, VIII. Baross-tér 9. alatt, ahol azóta működik az intézet. 1894-ben Nagysurányban menházat létesített elagott tagjai részére. 1903-ban alapította színészképző iskoláját, melynek hivatása a magyar színészet kellő utánpótlásáról gondoskodni. (Országos Színészegyesület Színészképző Iskolája, Budapest, V. Lipót-körut 1.) Még régebben állította fel saját kebelében a szerződötetési ügynökséget, melynek célja, hogy tagjainak elhelyezkedését (szerződötetések közvetítését) megkönnyítse. Az irodalmi ügynökséget, hogy színigazgatóit minél gyorsabban és minél olcsóbban szindarabokkal láthassa el.

A kommunizmus alatt a féktelen terror arra kényszerítette az Országos Színészegyesületet, hogy 1919. április 16-án kimondotta feloszlását és a Budapesti Színészek Szövetségével együtt megalakult a Színészszakszervezet. A nyugdíjintézet azonban tovább is önállóan működött. 1919 augusztus 23-án a Színészegyesület ismét folytatta rövid időre megszakadt működését. Igazoló eljárás alá vonta összes tagjait és kiselejtezte magából a bűnösöket, teljes erővel hozzáfogott az ujjaépítéshez.

1922-ben felállította a Propaganda osztályát (B. Kovács Andor vezetésével), melynek célja alapító és pártoló tagok gyűjtése, a színészet, valamint az Országos Színészegyesület és Nyugdíjintézete tekintélyének, népszerűségének és anyagil alapjainak növelése és erősítése hangversenyek rendezésével, propaganda kiadványok terjesztésével stb.-vel. Így például hamarosan népszerű lett az évenként megjelenő Színésztörténelmi naptár, amelynek szövegét az Erődi Jenő által felkutatott színésztörténelmi adatok teszik. Rendkívül nagy sikert ért el az 1928-ban „Mit vesz-

tett a magyar színészet Trianon által” címen kiadott térkép (szerk. Erődi Jenő), mely szemléltetően ábrázolta azt a nagy igaztalan veszteséget, mely az ország megcsonkítása által hazánkat és a magyar színészetet érte. Ezen öt nyelvű szöveggel megjelent nagy falitérképet a világ minden tájára küldte szét az Országos Színészegyesület, mindenütt élénk visszhangot keltve. E térkép kiadásával és terjesztésével az Országos Színészegyesület élénk részt vett a revíziós gondolat terjesztésében, mit számtalan külföldi és hazai testület és közéleti tényező elismerő sorai bizonyítanak. Ugyancsak a propaganda osztály útján adta ki az Országos Színészegyesület a négykötetes nagy Színművészeti Lexikont, mely, hatalmas, úttörő irodalmi munkával eléggé el nem ismerhető szolgálatot tett a magyar szakirodalomnak és magának a magyar színészetnek.

Sajnos, a háború és annak szomorú következményei az Országos Színészegyesületet és Nyugdíjintézetét is erősen megrendítették. Míg békebeli vagyona megközelítette a 3 millió koronát, most vagyona mindössze 482.710.24 pengő. S míg az ország megcsonkításával elvesztette működési és jövedelmi területének kétharmadát, terheiben ma is a volt egész országra terjednek ki kötelezettségei, mert a nyugdíjakat az elszakított területekre is folyósítja, anélkül, hogy onnan bármi jövedelme lenne, s míg 1914-ben, a háború kitörésekor 412 nyugdíjas, özvegy és árva ellátásáról kellett gondoskodnia, ma ezek száma 820-ra emelkedett és míg békében 35-38 szintársulata volt, ma mindössze 13 szintársulata működik vidéken. Az intézet elnökei és alelnökei időrendi sorban: Elnökök: Ribáry József 1871-1890-ig, innen örökös tiszteletbeli elnök. Felek Miklós, 1891-92- innen örökös tiszteletbeli elnök-helyettes. Stesser József, 1892, Kaffka László 1893-96, Pázmándy Dénes 1897-98, Molnár László 1899-1900, Ditrői Mór 1901-1917. Szilágyi Vilmos 1917-26, Stella Gyula 1926-31. (megh.). (Halála után Sebestyén Géza.) — Alelnökök: Felek Miklós 1871-1891, Ödry Lehel 1881-83, dr. Váradi Antal